

Sygn. akt: X U 193/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 sierpnia 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Chlipała - Kozioł

Protokolant: Katarzyna Kunik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 sierpnia 2017 r. we W.

sprawy z odwołania wnioskodawczyni **A. T.**

od decyzji strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 17 lutego 2017 r., znak: (...)

o zasiłek chorobowy

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 17 lutego 2017 r., znak: (...)- (...) o tyle, że uchyła nałożony na wnioskodawczynię A. T. obowiązek zwrotu odsetek w kwocie 86,96 zł, zaś w pozostałym zakresie odwołanie oddala;

II. orzeka, że koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 stycznia 2017 r. (znak: (...)), wydaną wobec wnioskodawczyni A. T., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za okres od 09.08.2016 roku do dnia 05.09.2016r. Nadto zobowiązał on wnioskodawczynię do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego w kwocie 2.713,20 zł wraz z odsetkami w wysokości 86.96 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że z posiadanej dokumentacji wynika, że wnioskodawczyni wykonywała pracę w ramach podjętego zatrudnienia od dnia 05.09.2016 r. w (...) Sp. z o.o. sp. k. z siedzibą we W. przy ulicy (...) i uzyskała z tego tytułu przychód. Zgodnie zaś z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie przysługuje jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym. Zgodnie natomiast z art. 17 ust 1 przywołanej ustawy ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Organ rentowy wskazał również, że zgodnie z art. 84 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Organ rentowy wskazał, że świadczenie chorobowe za okres od 09.08.2016r. do dnia 05.09.2016r. wnioskodawczyni pobrała nienależnie, ponieważ w ostatnim dniu zwolnienia podjęła działalność zarobkową. Nadto strona pozwana

wskazała, iż powódka zobowiązana była do zwrotu niezależnie pobranego zasiłku chorobowego w kwocie 2.713,20 zł wraz z odsetkami w wysokości 86.96 zł.

Od opisanej decyzji odwołanie w dniu 14 marca 2017 r. (data wpływu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych) wniosła ubezpieczona, A. T., zaskarżając decyzję w całości (k. 2).

Wnioskodawczyni wniosła o uchylenie decyzji odmawiającej jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 09.08.2016 r. do dnia 05.09.2016 r. a także do uchylenie zobowiązania do zwrotu kwoty zasiłku chorobowego wypłaconego za wskazany powyżej okres. W uzasadnieniu odwołania wnioskodawczyni wskazała, iż na zwolnieniu lekarskim przebywała z powodu depresji, przyjmując przy tym silne leki psychotropowe zapisane jej przez lekarza psychiatrę. Wnioskodawczyni podniosła, iż w związku z przyjmowaniem leków popełniła pomyłkę i podjęła nową pracę o jeden dzień za wcześniej. Nadto wnioskodawczyni wskazuje, iż samotnie wychowuje dziecko i znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, co powoduje, iż zapłata wskazanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwoty byłoby dla niej ogromnym obciążeniem finansowym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy podtrzymał argumentację zaprezentowaną w treści uzasadnienia zaskarżonej decyzji (k. 4 -5).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni A. T. w okresie od dnia 09.08.2016 r. do dnia 05.09.2016 r. pobierała zasiłek chorobowy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego - zatrudnienia w (...) sp. z o.o. we W., gdzie była zatrudniona od dnia 01.09.2015 r. do dnia 01.08.2016 r.

Z tytułu niezdolności do pracy organ rentowy zrealizował wypłatę zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia chorobowego za okres od 9.08.2016 do 5.09.2016 r.

W dniu 05.09.2016 r. wnioskodawczyni A. T. zawarła umowę o pracę z firmą (...) sp. z o.o. sp. k. we W. na okres od 05.09.2016 r. Wnioskodawczyni była zatrudniona we wskazanej firmie od dni 05.09.2016r. do dnia 14.10.2016 r.

W dniu 5.09.2016 r. wnioskodawczyni wykonywała pracę w ramach zawartej umowy o pracę i uzyskiwała z tego powodu przychód.

Dowód : Dokumenty zgromadzone w aktach organu rentowego (w załączeniu do akt sprawy) , w tym :

Notatka w sprawie ujawnienia nadpłaty i przyczyn jej powstania ,

Pismo (...) sp. zo. o . sp . k. z 19.01.2017 r .

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni A. T. od decyzji organu rentowego z dnia 17 lutego 2017 r. podlegało uwzględnieniu w części dotyczącej nieprawidłowego sposobu naliczania przez organ rentowy odsetek od nienależnie pobranych świadczeń, w pozostałym zakresie było zaś nieuzasadnione.

Jak stanowi art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła w tym czasie taką działalność zarobkową, która stanowi tytuł od objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym. Zgodnie z art. 17 ust. 1 w/w ustawy, ubezpieczony, który wykonuje w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia. Jak zaś wynika z art. 84 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami

ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawczyni pozostawała na zwolnieniu lekarskim od dnia 09.08.2016 r. do dnia 05.09.2016 r. Na podstawie złożonych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokumentów II Inspektorat ZUS dokonał wypłaty zasiłku chorobowego za ten okres. Następnie w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez ZUS ustalono, iż wnioskodawczyni w dniu 05.09.2016 r. podjęła pracę zarobkową. Nadto wnioskodawczyni wykonując tą pracę uzyskiwała z jej tytułu przychód. W konsekwencji uznać należało, że w świetle powołanych wyżej przepisów, wnioskodawczyni utraciła prawo do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia, a także zobowiązana jest do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Nadto należy wskazać, iż sama wnioskodawczyni nie kwestionowała, iż wykonywała pracę zarobkową od dnia 05.09.2016 r. Bez znaczenia natomiast pozostają wskazywane przez wnioskodawczynię okoliczności, iż podjęła ona pracę w ostatnim dniu ubezpieczenia „przez pomyłkę”. Wskazane bowiem powyżej przepisy jednoznacznie regulują kwestię konsekwencji jakie niesie za sobą podjęcie pracy w okresie orzeczonej niezdolności do pracy. Podkreślenia również wymaga, że swoich twierdzeń, iż to przyjmowanie leków psychotropowych przyczyniło się do omyłkowego podjęcia pracy w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, wnioskodawczyni w żaden sposób nie udowodniła – nie przedłożyła żadnych dokumentów, które uprawdopodobniałyby jej twierdzenia, nie stawiała się również bez usprawiedliwienia na wezwanie Sądu celem przesłuchania.

Nie znajduje natomiast uzasadnienia na gruncie przepisów prawa i utrwalonych poglądów judykatury stanowisko organu rentowego co do sposobu naliczania odsetek od świadczenia nienależnie pobranego.

W wyroku z dnia 3 lutego 2010 r. (sygn. akt I UK 210/09, LEX nr 585713) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że odesłanie do zasad prawa cywilnego w art. 84 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie dotyczy określenia terminu, od którego dłużnik pobierający nienależnie świadczenie z ubezpieczenia społecznego spóźnia się z jego zwrotem. Nie jest to materia zasad prawa cywilnego, lecz prawa ubezpieczeń społecznych. Określenia terminu, od którego należą się odsetki od świadczeń z ubezpieczenia społecznego, także od świadczeń podlegających zwrotowi, należy poszukiwać w prawie ubezpieczeń społecznych, a nie w prawie cywilnym.

Rozwinięcie powyższego stanowiska Sądu Najwyższego nastąpiło w licznych orzeczeniach sądów apelacyjnych, zajmujących się materią przedmiotowego zagadnienia. I tak w wyroku z dnia 18 października 2013 r. (sygn. akt III AUa 229/13, LEX nr 1391864) Sąd Apelacyjny w Gdańsku wskazał, że żądanie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia następuje przez doręczenie dotyczącej tego decyzji (można powiedzieć, że staje się wymagalne w tym momencie, a nie w czasie spełniania świadczeń). Z tą chwilą następuje też wymagalność (w prawnym znaczeniu według prawa cywilnego – art. 359 § 2 k.c.) roszczenia o odsetki, gdyż od tej chwili dłużnik pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia głównego (art. 481 § 1 k.c.). Z tą też chwilą rozpoczyna się bieg przedawnienia roszczenia o zapłatę odsetek.

W podobnym tonie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 21 marca 2013 r. (sygn. akt III AUa 1311/12), wskazując, że dopiero od dnia następnego po dacie doręczenia ubezpieczonemu decyzji należy liczyć stan opóźnienia w zwrocie organowi nienależnie pobranych świadczeń (...) Tym samym brak było podstaw do obciążania wnioskodawcy odsetkami za okres sprzed wydania decyzji, jak to uczynił organ rentowy w jej treści.

W wyroku z dnia 28 stycznia 2016 r. (sygn. akt III AUa 736/15, LEX nr 2025563) Sąd Apelacyjny w Poznaniu podkreślił, iż Nie można utrzymywać, że świadczenia wypłacone na podstawie pozostającej w obrocie prawnym decyzji administracyjnej jako nienależne podlegały zwrotowi w dacie wypłaty, choćby przesłanki przyznania świadczenia w rzeczywistości nie istniały lub odpadły. Świadczenia w myśl art. 84 u.s.u.s. i art. 138 u.e.r.f.u.s., uważane za nienależne, podlegają zwrotowi dopiero wtedy, gdy organ rentowy wyda stosowną decyzję administracyjną. Zatem organ rentowy powinien naliczać odsetki ustawowe od nienależnie pobranego świadczenia od dnia doręczenia osobie zobowiązanej decyzji obligującej do zwrotu takiego świadczenia, gdyż dopiero od tej daty osoba taka pozostaje w zwole ze spełnieniem świadczenia.

Uwzględniając powyższe, należy, w ocenie Sądu, uznać za nietrafne stanowisko organu rentowego, zgodnie z którym stosując ogólne zasady prawa cywilnego, zasadnym jest żądanie od odwołującego zwrotu odsetek za okres od dnia następnego po dniu wypłaty świadczenia do dnia wydania decyzji.

Wobec powyższego, **w punkcie I sentencji wyroku**, działając na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w części w ten sposób, że uchylił nałożony na wnioskodawczynię A. T. obowiązek zwrotu odsetek w kwocie 86,96 zł. W pozostałym zakresie, a więc w zakresie dotyczącym obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w postaci zasiłku chorobowego w kwocie 2.713,20 zł, Sąd odwołanie oddalił.

W **punkcie II sentencji wyroku** Sąd zaliczył koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa, gdyż strony postępowania zwolnione były od obowiązku ich poniesienia z mocy art. 94 i art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji.